ద్రష్ట

కస్తూరి మురళీ కృష్ణ

ఒక్కమాట

దక్షిణ భారతం పైకి దండెత్తి వచ్చిన మొదటి ముస్లిం సేనాని మాలిక్ కాఫర్.

అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ ఢిల్లీ పాలకుడిగా ఉన్న సమయంలో మాలిక్ కాఫర్ మలబారు తీరం వరకూ చొచ్చుకు వచ్చాడు. మధురపై దాడి చేశాడు. శ్రీరంగంలో మారణహోమం సృష్టించాడు. చిదంబర ఆలయాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించి వేశాడు. బోలెడంత సంపదను ఏనుగులపై మోసుకుని ఢిల్లీ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆ దండయాత్ర ఈ కథకు ఆధారం. మాలిక్ కాఫర్ దండయాత్ర వల్ల భారతీయ సమాజంలో జరిగిన అల్లకల్లోలాన్ని, భారతీయ మనస్తత్వం పై కలిగిన గాయాల ప్రభావాన్ని వర్ణించటం ఈ రచన ప్రధానోద్దేశ్యం. మనకు సాధారణ చరిత్ర పుస్తకాలలో, కనబడని ఘోరమైన చేదు నిజాలు, మనల్ని మనం మరిచిపోతున్న తరుణంలో, మన పూర్వీకులు ఎన్ని దారుణమైన మారణకాండలను అనుభవిస్తూ కూడా ధర్మాన్ని పదిలంగా కాపాడాలో, ప్రజలకు తెలియ చెప్పాలన్న ఆశయంతో ఈ రచన సాగుతుంది. చరిత్రలో జరిగిన గాయాలను తిరిగి తోడటం కాదిది. మానని గాయాల స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ద్వారా వాటి చికిత్సకు ఉపక్రమించుటంతో పాటు, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి గాయాలు కాకుండా జాగ్రత్తలు పడేందుకు దేశ ప్రజలను ఉద్యుక్తులను చేయటం ఈ రచన లక్ష్యం. అనేక చారిత్రక ఆధారాలు, చారిత్రక పాత్రలు, కాల్పనిక పాత్రలలో కలగలిపి సాగించిన రచన ఇది.

మురళీకృష్ణ

(గత సంచిక తరువాయి)

'కౌన్ హై'? నిశ్శబ్దంలో, కర్ణకఠోరంగా ప్రతిధ్వనించింది శబ్దం.

'కోహం?' అనుకున్నాడు గంగాధరశర్మ. చీకట్లోకి నక్కాడు.

ఒక వైపు భయంతో శరీరం వణుకుతోంది. మరో వైపు తాను శత్రువుకు చిక్కిపోవటం తప్ప మరో మార్గం లేదన్న భావన తెలియని నిర్లిప్తత కలిగిస్తోంది. ఇంకోవైపు మెదడు ఆలోచిస్తోంది.

శబ్దాలు మనిషి మెదడులో ఆకారాలు సృష్టిస్తాయి. మనిషి బుద్ధి ఆ ఆకారాలను గ్రహిస్తుంది. వాటి స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకుంటుంది.

ఇప్పుడా సైనికుడు ఏమన్నాడో తనకు అర్ధం కావటంలేదు. కానీ అతడన్న మాటల భావం తన మనసు గ్రహించింది.

అతని స్వరంలో ధ్వనిస్తున్న ఆగ్రహ ప్రకంపనాలను తన మనసు, శరీరం స్వీకరించి స్పందిస్తున్నాయి. అతని ప్రశ్నలో దాగి ఉన్న భయాన్ని కూడా తాను గ్రహించగలుగుతున్నాడు.

అంటే, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మానవుడు ఏ ప్రాంతానికి చెందిన వాడయినా, వాడిది ఏ భాష అయినా, ఏ దైవం అయినా, వాడు ఎలాంటి వాడయినా మనసులలోని మౌలిక భావనలు, ఆవేదనలు, సంవేదనల స్వరూపం ఒకటేనా? చీకటిలో నక్కి ఉన్నాడు తాను. అతడికి చిక్కుతానేమోనన్న భయం తనది. అతడికి చిక్కితే తనని అతడేం చేస్తాడో తెలియదు. అతడెవరో తనకి తెలియదు. అందుకని తనకు భయం కలుగుతోంది.

చీకటిలో ఏముందో అతడికి తెలియదు. చీకటిలో దాగున్నదాని వల్ల ఎలాంటి ప్రమాదం సంభవిస్తుందోనన్న భయం అతనిది. అందుకే, అతడి ప్రశ్నలోనూ భయకంపన వినిపిస్తోంది.

అంటే, మనిషిలో తెలియనిదేదయినా భయం కలిగిస్తుందా?

చీకట్లో ఏముందో తెలిస్తే అతడి భయం కరిగిపోతుంది.

అతడి వల్ల ప్రమాదం లేదని తెలిస్తే తన భయం కరిగిపోతుంది. అంటే అజ్ఞానం 'భయం', విజ్ఞానం 'విశ్వాసమా'?

ఇప్పుడు తాను చీకటిలోంచి, వెలుతురులోకి వెళ్ళి అతడితో సంభాషిస్తే అతడి బయం అదృశ్యమై పోతుందా?

కానీ, అతడు తనకు మాట్లాడే అవకాశం ఇస్తాడా? తనని చూడగానే భయంతో తనపై దాడి చేస్తాడు.

అంటే, మనుషుల నడుమ అపోహలు, ద్వేషాలు, భయాలు అన్ని ఒకరినొకరు సరిగ్గా అర్ధం చేసుకోలేక పోవటం, ఒకరితో ఒకరు మనసు విప్పి మాట్లాడుకోలేకపోవటం వల్లనేనా?

'కోన్ హై?' మళ్ళీ అడిగాడతడు.

ఈసారి అతడి స్వరంలో మార్పు వచ్చింది. ఇంతకు ముందున్న భయం తగ్గింది. ఎంతకీ చీకటిలోంచి మరోసారి శబ్దం వినిపించక పోవటంతో అది తన భ్రమ అనుకున్నాడేమో!

గంగాధర శర్మ కదలలేదు.

ఇంతలో బయట నుంచి వేరే ఏదో గొంతులు వినిపించాయి.

ఒకడికి ఇద్దరూ తోడవుతున్నారు. అదీ వాడి ధైర్యానికి కారణం.

అంటే, ఒంటరి మనిషి బలహీనుడు. భయస్తుడు. సాటి మనిషి పక్కన ఉంటే ధైర్యం. అందుకేనా, మనిషి వ్యక్తిగతంగా ఒంటరితనాన్ని వాంఛించినా, ఒక సముహంలో భాగంగా ఉండటానికే ఇష్టపడతాడు? సమూహంలో భాగంగా ఉండేందుకు తన వ్యక్తిగత ఇష్టాఇష్టాలను పక్కన పెడతాడు!

బయట ఆ ముగ్గురూ కలసి ఏదో మాట్లాడుకుంటున్నారు. ఇది తన అంతమా?

తన జీవితం ఈ రకంగా అంతమవుతోందా?

గంగాధర శర్మలో విచిత్రమైన సంచలనం కలుగుతోంది.

అతడికి భయం కలగటంలేదు. తప్పని సరిగా అనుభవించాల్సిన, అనుభవాన్ని అనుభవించటానికి సిద్ధమవుతున్నట్టు అదోరకమైన నిర్లిప్తత అతడిని ఆవరిస్తోంది. ఏమిటీ జీవితానికి అర్ధం?

పుట్టటం, ఆరాటపడటం, ఆపై హఠాత్తుగా మరణించటం! ఇంతేనా జీవితం? ఈ జీవితంలోనే మనిషి తనని తాను తెలుసుకోవాలా? సాటి మనిషికి సాయం చేయాలా? సత్యాన్ని అన్వేషించాలా?

ఎందుకో ఒక్కసారిగా సమయం ఎంత విలువైనదో తనకు అర్థమైన భావన కలిగింది గంగాధర శర్మకు.

మనిషి 'సమయం' ఎంత విలువైనదో అన్న ఆలోచనవైపు దృష్టిపోనే పోదు.

బాల్యంలో ఆలోచనలు ఉండవు. ఉన్న ఆలోచనలు తన చుట్టూ ఉన్న మనుషులను, పరిసరాలను, అర్థం చేసుకుని అనుకరించటంలో గడిచిపోతుంది.

ఎదుగుతున్న కొద్దీ వయసుకు తగ్గ ఆరాటాలు, ఆకర్షణలు, ఆవేశాల వెంట పరుగిడటం వైపు దృష్టిపోతుంది.

వయసుడిగిన తరువాత.. అప్పుడు అర్థమవుతుందేమో.. కాలం విలువ.

చేయగలిగిన వయసులో చేయగలిగి ఉండి చేయని పనులన్నీ అప్పుడు అర్థమౌతాయేమో.

బయట అడుగుల సవ్వడి వినిపించింది.

గంగాధర శర్మకు అర్థమయింది.

వారు, ముగ్గురు ఉండటంతో, బయట, ఇద్దరు కాపలాగా ఉంటున్నారు. ఒకడు తనని వెతకటానికి లోపలకు వస్తున్నాడు!

ఇప్పుడు తానేం చేయాలి?

లొంగిపోవాలా? నిలిచి పోరాడాలా?

అడుగుల శబ్దం దగ్గరవుతోంది.

గంగాధర శర్మ కత్తిని గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. నీడలలోకి మరింతగా ఒదిగాడు. మనుషులు మాట్లాడుకుంటే అనుమానాలు తొలిగిపోతాయి.

కానీ మనుషులు మాట్లాడుకోగలరా?

తమ భయాలు, అపోహలు, అహంకారాలు కళ్ళపై క్రమ్మిన దట్టమైన పొరలను చీల్చుకుని వెలుతురును చూడగలరా?

●●●

'ఇప్పుడు మనం ఎటు వెళుతున్నాం?' తాము ఇంటిదారి పట్టటం లేదని గ్రహించిన చంద్రశేఖరుడు శూరవర్మని అడిగాడు.

'ఇక్కడికి దగ్గరలో 'విశ్వేశ్వరపాలెం' ఉంది. ఇటీవలె తురుష్కతండా ఆ గ్రామంపై దాడి చేసింది. వారి పరిస్థితిని సమీక్షించి, అవసరమైతే సహాయం చేసి వెళదాం' ముక్తసరిగా సమాధానం ఇచ్చాడు శూరవర్మ.

శూరవర్మకు చంద్రశేఖరుడంటే ఎందుకో తెలియని నిరసన కలుగుతోంది. చంద్రశేఖరుడు వీరుడే కానీ అతడి వీరత్వంలో రాక్షసత్వం మిళితమై ఉందనిపిస్తోంది.

సనాతన ధర్మం 'శక్తి'ని ఆరాధిస్తుంది. కానీ ఆ 'శక్తి' సత్కార్యాలకోసం వాడితేనే ఆ 'శక్తి'కి సార్థకత. దుష్కార్యాల కోసం వాడే శక్తి 'రాక్షసత్వం'.

'మనం తురుష్కులతో తలపడటం వ్యర్థం అనిపిస్తోంది' అన్నాడు చంద్రశేఖరుడు హఠాత్తుగా.

అతడి వైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు శూరవర్మ. 'ఎందుకని?' అడిగాడు.

కాస్సేపు ఆలోచించాడు చంద్రశేఖరుడు చివరికి, ఆలోచనలను కూడదీసుకుంటున్నట్టు మెల్లిగా చెప్పటం ప్రారంభించాడు.

'ఒక చిన్న నీటి పాయ, పెద్ద నది ఎలా అవుతుంది?' ప్రశ్న అడిగాడు. సమాధానం కోసం ఎదురు చూడకుండా తానే చెప్పటం కొనసాగించాడు. 'నీటికి నీరు కలుస్తుంది. అలా నీరు కలుస్తూనే ఉంటే పాయ ధార అవుతుంది. ధార ప్రవాహం అవుతుంది. అలాంటి ప్రవాహం అడ్డంకులను అధిగమిస్తుంది. అన్నిటినీ తనలో కలిపేసుకుంటుంది. తురుష్కులు అలాంటి ప్రవాహ దశలో ఉన్నట్టనిపిస్తోంది'

శూరవర్మ నిశితంగా చూశాడు గంగాధర శర్మ వైపు.

‘కొందరు తురుష్కులు హిమాలయాలు దాటి దేశంలో ప్రవేశించారు. రాజ్యాలు గెలుచుకోవటం ఆరంభించారు. వారు అంతటితో సంతృప్తిపడటం లేదు. రాజ్యాల ప్రజలనూ తమలో కలిపేసుకుంటున్నారు. ఆ ప్రజల ధర్మాన్ని తమ మతంలోకి వారిని కలిపేసుకుంటున్నారు. అంటే, తురుష్కులు కేవలం భౌగోళికంగా రాజ్యాలు విజయంతో సంతృప్తి పడటం లేదన్నమాట. వారు మానసికంగా కూడా, ధార్మికంగా కూడా, సాంస్కృతికంగా కూడా ప్రజలపై విజయం సాధిస్తున్నారన్నమాట. దాంతో ఎలాగయితే నది గర్భంలో కలిసిపోయిన తరువాత ఊరూ, వాడా, పుట్టా, గుట్టలన్నీ తమ అస్తిత్వాన్ని కోల్పోయి నీరయిపోతాయో, అలాగే, తురుష్కులు విజయం సాధించిన రాజ్యాలు, గ్రామాలు అన్నీ తమ అస్తిత్వం కోల్పోతున్నాయి. తురుష్కమయం అయిపోతున్నాయి. అంటే ఆ ప్రజలు తమ గతాన్ని త్యజించి, వర్తమానాన్ని స్వీకరిస్తున్నారు. వారికి కాలం తురుష్కులుగానే ఆరంభమవుతోంది. అంటే, ఇప్పుడు సనాతన ధర్మం, తురుష్క మతమనే మహా సముద్రపు వెల్లువ తాకిడికి గురవుతూ దాన్లో కలసిపోతోందన్నమాట. దీన్ని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ వెల్లువను ఆపాలని ప్రయత్నించకుండా, దానితో చెలిమి చేయాలి. కలసి ప్రవహించాలి. దాన్ని అడ్డుకోవాలని ప్రయత్నించటం మూర్ఖత్వం అనిపిస్తోంది‘ స్పష్టంగా, నిశ్చయంగా చెప్పాడు గంగాధరశర్మ.

శూరవర్మకు ఏమనాలో తోచలేదు. చంద్రశేఖరుడి వైపే చూస్తూండిపోయాడు. ఆలోచనలలో మునిగి ఉన్న చంద్రశేఖరుడు, తల ఎత్తి శూరవర్మవైపు చూశాడు. అతడు తనవైపే చూస్తూండటం చూసి నవ్వాడు.

‘నువ్వింతగా ఆలోచించటం ఎప్పటినుంచి ఆరంభించావా అని ఆలోచిస్తున్నాను‘ అన్నాడు శూరవర్మ తానూ నవ్వేస్తూ.

‘నేను గర్భగుడిలో నుంచుని ప్రాణాలు ఎప్పుడు పోతాయా అని ఎదురు చూస్తున్నప్పుడు ఈ ఆలోచన వచ్చింది. అవును, నేనెందుకు, పనికిరాని, నన్ను రక్షించని రాతి బొమ్మల రక్షణ కోసం నా ప్రాణాలు అర్పించాలి? మనమంతా మనుషులం. దేవుడు ఒక్కడే అంటాం కదా! అప్పుడు శివుడయితేనేమి? విష్ణువయితేనేమి! కాళి అయితేనేమి? అల్లా అయితేనేమి?‘ మనిషికి బ్రతకటం కావాలి. రామ, కృష్ణ అనే బదులు ‘అల్లా‘ అంటాను. అంతకాదు! కానీ ‘రామ‘ అంటే పోయే ప్రాణాలు ‘అల్లా‘ అంటే నిలుస్తాయి. ఇప్పుడు మనల్ని ముంచెత్తుతున్న ప్రవాహానికి ఎదురీదేకన్నా ప్రవాహ వేగంతో జత కలపతం వల్ల ప్రాణాలు నిలవటమే కాదు, మరింత వేగంగా ప్రయాణిస్తాం అనిపించింది‘ శూరవర్మ ఆగాడు.

‘అందరం ఇక్కడ విశ్రమిద్దాం‘ అన్నాడు

అందరూ దిగారు.

శూరవర్మ మాట్లాడకపోవటం చంద్రశేఖరుడికి అసంతృప్తి కలిగించింది. తాను ఎంతో గొప్ప సత్యాన్ని కనుగుంటే తనని అభినందించే బదులు శూరవర్మ మౌనంగా ఉండటం అతడి నిరసనను పెంచింది. ఇదేమాట, గంగాధర శర్మ అంటే, శూరవర్మ ఇలా మౌనంగా ఉండడు. ఏదో వివరిస్తాడు. చర్చిస్తాడు. కానీ అదే మాటలు తాను అంటే అవి పనికి రానట్టు ప్రవర్తిస్తున్నాడు.

తన ఆలోచనల్లో తప్పులేదు. తనలాగే ప్రాణాలు ప్రమాదంలో పడితే గంగాధర శర్మ కూడా ఇలాగే ఆలోచిస్తాడు. ఇంకా పిరికివాడిలా ఆలోచిస్తాడు. తాను ప్రాణాలు దక్కించుకుని వచ్చాడు. గంగాధర శర్మ అయితే చేతులెత్తి, శరణు వేడి అక్కడికక్కడే ఇస్లామీయుల పాదాలపై పడి, మతం మారి ప్రాణాలు దక్కించుకుంటాడు అనుకున్నాడు చంద్రశేఖరుడు. అలాంటిది జరగాలని మనసులో బలంగా అనుకున్నాడు. నవ్వుకున్నాడు.

ఆ సైనికుడు కత్తి ఎత్తిపట్టుకుని చీకట్లోకి చూస్తున్నాడు.

అతడివైపే చూస్తున్నాడు గంగాధర శర్మ స్థిరంగా.

తాను అతడికి కనిపించటం లేదని గంగాధరశర్మ గ్రహించాడు. అతడు తనకి స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాడు.

అతడి కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి చీకట్లో. తలపై 'పాగా'లాంటిది ఉంది. గడ్డం ముఖం నిండా పెరిగి ఉంది. దుస్తులు మురికిగా ఉన్నాయి.

'కోయీ హైక్యా?' బయట నుంచున్న వారిలో ఒకడు అడిగాడు.

గంగాధర శర్మ ఎదురుగా ఉన్నవాడు మాట్లాడలేదు. చీకట్లోకి కళ్ళు చికిలించి చూస్తూనుంచున్నాడు.

గంగాధర శర్మ అతడివైపు నిశితంగా చూస్తూ చీకట్లోకి ఒదిగాడు.

ఒక మనిషి సాటి మనిషిని చూసి ఎందుకు భయపడాలి? అసలు మనుషులు ఎందుకని ద్వేషించుకోవాలి?

తన ఎదురుగా ఉన్నవాడిని చూస్తుంటే రాజపుత్ర వీరుల ఆకారాలు గుర్తుకు వస్తున్నాయి గంగాధర శర్మకు.

అతడికి ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

బహుశా, తన ఎదురుగా ఉన్న తురుష్కుడు, నిజానికి తురుష్కుడు కాడేమో! యుద్ధంలో ఓడిపోయి, తురుష్కులు చిక్కి మతం మారి తురుష్కుడయ్యాడేమో!

మనిషి మతం మారినా అతనిలోని రక్తం మారదు కదా! తరతరాలుగా అతడిలో జీర్ణించుకున్న పూర్వీకుల సంస్కారాలు, వాసనలు అదృశ్యం కావుకదా!

మతం మారినా మనిషి మారడు కదా!

గంగాధర శర్మకు చీకటిలోంచి బయటకు వచ్చి ఆ వ్యక్తితో సంభాషించాలని బలంగా అనిపించింది.

'నువ్వూ నేనూ ఒకటే. నువ్వూ నేనేకాదు మనమంతా ఒకటి. ప్రతి వ్యక్తి 'అహం బ్రహ్మాస్మి' అనుకుంటాడు. అది వ్యక్తి అహంకారాన్ని సంతృప్తి పరుస్తుంది. వ్యక్తికి విశ్వాశాన్నిస్తుంది. ఆ వెంటనే 'త్వమేవాహం' అని ఎదుటివాడి నుండి సమాధానం వస్తుంది.

'నువ్వూ నేనూ ఒకటే'. నువ్వూ బ్రహ్మవే, నేనూ బ్రహ్మన్నే. మనమంతా మౌలికంగా ఒకటే. తేడాలు మన అహంకారాలు, అపోహలు కలిపించినవే. మనం కత్తిపట్టి ఒకరి కుత్తుకలు ఒకరం ఉత్తరించుకోవాల్సిన పనిలేదు. ఒకరితో ఒకరు చేయి కలిపి, హృదయాలకు హృదయాలు జతచేసి, మేధకు మేధతో చెలిమి చేసి మనలోని బ్రహ్మన్ని కనుగొనాలి. అంతేకానీ ఈద్వేషాలు, అపోహలు, అహంకారాలు మనల్ని మనకు దూరం చేస్తాయి. మనల్ని మనుషులు కాకుండా చేస్తాయి. ' ఇదంతా కత్తిపట్టుకుని చీకట్లోకి చికిలించి చూస్తున్న అతడికి వివరించాలనిపించింది గంగాధరశర్మకు.

ఇంతలో తురుష్కుడి దృష్టిలో మార్పు వచ్చింది.

అతడి కళ్ళల్లో క్షణకాలం భయం కదిలింది. ఆ వెంటనే ఒక రకమైన సూరభావన కదిలింది.

అతడు మెల్లగా కత్తి ఎత్తటం ప్రారంభించాడు.

గంగాధర శర్మకు ఏం చేయాలో తోచలేదు.

అతడు తనని చూశాడా?

తనని చంపటానికే కత్తి ఎత్తాడా?

ఆ కత్తిని ఎదుర్కోవాలంటే తాను నీడల్లోంచి బయటకు రావాలి. కానీ తాను నీడలలోంచి బయటకు వస్తే, బయట వారిద్దరూ లోపలకు వస్తారు. వాళ్ళు ముగ్గురు తాను ఒకడు!

ఏం చేయాలి?

ఇంతలో ఆ తురుష్కుడి కత్తి వేగంగా కదిలింది.

●●●

(కొనసాగింపు వచ్చే సంచికలో)

Click here to share your comments on this serial